Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 7. novembra 2024*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Direktiva 2004/80/ES – Člen 12(2) – Nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj – Kaznivo dejanje umora – Odškodnina za ožje družinske člane umrle osebe – Pojem ‚žrtve‘ – Shema ‚kaskadne‘ odškodnine glede na vrstni red dedovanja – Nacionalna ureditev, ki izključuje izplačilo odškodnine drugim družinskim članom umrle osebe, ki ima otroke in preživelega zakonca – Starši, bratje in sestre umrle osebe – ‚Poštena in primerna‘ odškodnina“

V zadevi C-126/23 [Burdene] [1],

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunale Ordinario di Venezia (redno sodišče v Benetkah, Italija) z odločbo z dne 15. februarja 2023, ki je na Sodišče prispela 2. marca 2023, v postopku

UD,

QO,

VU,

LO,

CA

proti

Presidenza del Consiglio dei ministri,

Ministero dell’Interno,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik četrtega senata v funkciji predsednika petega senata, D. Gratsias in E. Regan (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: C. Di Bella, administrator,

* Jezik postopka: italijanščina.

[1] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. februarja 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za QO in UD G. Sicchiero, avvocato,

– za LO in VU M.G. Bergamo, F. Sicchiero in G. Sicchiero, avvocati,

– za CA E. Pertile in G. Sicchiero, avvocati,

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z E. De Bonisom, S. Fiorentinom in G. Palatiellom, avvocati dello Stato,

– za Evropsko komisijo E. Montaguti in S. Noë, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. maja 2024

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 12(2) Direktive Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 65) ter členov 20 in 21, člena 33(1) in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med starši, sestro in otroki žrtve umora ter Presidenza del Consiglio dei Ministri (predsedstvo sveta ministrov, Italija) in Ministero dell'Interno (ministrstvo za notranje zadeve, Italija) glede odškodnine, ki jo Italijanska država zaradi plačilne nesposobnosti morilca izplača za škodo, ki je navedenim osebam nastala zaradi tega umora.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirni sklep 2001/220/PNZ

3 Člen 1 Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ z dne 15. marca 2001 o položaju žrtev v kazenskem postopku (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 98), naslovljen „Opredelitve“, določa:

„V tem okvirnem sklepu:

(a) ‚žrtev‘ pomeni fizično osebo, ki je utrpela škodo, vključno s telesno ali duševno poškodbo, čustvenim trpljenjem ali ekonomsko izgubo, ki so jo neposredno povzročila dejanja ali opustitve, ki kršijo kazensko zakonodajo države članice;

[…].“

Direktiva 2004/80

4 V uvodnih izjavah 5 in 10 Direktive 2004/80 je navedeno:

„(5) 15. marca 2001 je Svet sprejel Okvirni sklep 2001/220/PNZ […]. Ta sklep, ki temelji na Naslovu VI Pogodbe o Evropski uniji, žrtvam kaznivih dejanj omogoča, da med kazenskim postopkom zahtevajo odškodnino od storilca kaznivega dejanja.

[…]

(10) Žrtve kaznivih dejanj od storilca pogosto ne bodo mogle dobiti odškodnine, ker storilec lahko nima zadostnih sredstev, da izpolni sodbo o denarni odškodnini, ali ker se storilca ne da identificirati ali preganjati.“

5 Člen 12 te direktive, ki je v njenem poglavju II, naslovljenem „Nacionalne sheme odškodnin“, določa:

„1. Predpisi o dostopu do odškodnine v čezmejnih primerih, določeni s to direktivo, delujejo na podlagi shem držav članic glede odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju.

2. Vse države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni predpisi zagotavljajo obstoj sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju, ki žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino.“

6 Člen 17 navedene direktive, naslovljen „Ugodnejše določbe“, ki je v poglavju III iste direktive, naslovljenem „Izvedbene določbe“, določa:

„Če so omenjene določbe držav članic združljive s to direktivo, ta direktiva državam članicam ne preprečuje:

(a) uvedbe ali ohranjanja ugodnejših določb v korist žrtev kaznivega dejanja ali drugih oseb, ki jih prizadene kaznivo dejanje;

(b) uvedbe ali ohranjanja določb za dodeljevanje odškodnin žrtvam kaznivih dejanj, zagrešenih izven njihovega ozemlja, ali drugim osebam, ki jih prizadene kaznivo dejanje, ob upoštevanju vseh pogojev, ki jih države članice lahko podrobno določijo v ta namen.“

Direktiva 2012/29/EU

7 Člen 2 Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ določa:

„1. Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) ‚žrtev‘ pomeni:

(i) fizično osebo, ki je utrpela škodo, vključno s fizično, duševno ali čustveno škodo ali ekonomsko izgubo, ki jo je neposredno povzročilo kaznivo dejanje;
(ii) družinske člane osebe, katere smrt je bila neposredno povzročena s kaznivim dejanjem in ki so utrpeli škodo zaradi smrti te osebe;

(b) ‚družinski člani' pomeni zakonca, osebo, ki z žrtvijo živi v stalnem intimnem razmerju v skupnem gospodinjstvu na trdni in trajni podlagi, sorodnike v ravni vrsti, sorojence ter osebe, ki jih žrtev vzdržuje, kot določa nacionalno pravo;

[…]

2. Države članice lahko vzpostavijo postopke:

(a) s katerimi omejijo število družinskih članov žrtve, ki imajo lahko koristi od pravic iz te direktive, ob upoštevanju individualnih okoliščin posameznega primera, ter

(b) s katerimi v zvezi z odstavkom 1(a)(ii) določijo, kateri družinski člani imajo prednost pri uveljavljanju pravic iz te direktive."

Italijansko pravo

8 Člen 11 legge n. 122 – Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione europea – Legge europea 2015-2016 (zakon št. 122 o določbah za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz članstva Italije v Evropski uniji – evropski zakon 2015-2016) z dne 7. julija 2016 (GURI št. 158 z dne 8. julija 2016, str. 1), kakor je bil spremenjen s členom 6 zakona št. 167 z dne 20. novembra 2017 in členom 1, od (593) do (596), zakona št. 145 z dne 30. decembra 2018 (v nadaljevanju: zakon št. 122/2016), določa:

„1. Brez poseganja v ukrepe pomoči, do katerih so upravičene žrtve nekaterih kaznivih dejanj, določenih v drugih zakonskih določbah, če so te ugodnejše, se pravica do odškodnine, ki jo plača država, prizna žrtvi naklepnega kaznivega dejanja, storjenega z uporabo nasilja, in kaznivega dejanja iz člena 603a kazenskega zakonika, z izjemo kaznivih dejanj iz členov 581 in 582, razen v primeru obteževalnih okoliščin iz člena 583 kazenskega zakonika.

2. Odškodnina za kazniva dejanja umora, spolnega napada ali hude telesne poškodbe v skladu s členom 583, drugi odstavek, kazenskega zakonika se izplača žrtvi ali upravičencem iz odstavka 2a, in sicer v obsegu, določenem z ministrsko uredbo iz odstavka 3. Za vsa druga kazniva dejanja, ki niso navedena v prvem stavku, se odškodnina plača za povračilo stroškov zdravljenja in nege.

2a. Če žrtev zaradi kaznivega dejanja umre, se odškodnina izplača preživelemu zakoncu in otrokom; če žrtev nima zakonca in otrok, se odškodnina izplača staršem, če žrtev nima staršev, pa se odškodnina izplača sorojencem, ki so v času storitve kaznivega dejanja živeli v skupnem gospodinjstvu in bili vzdrževane osebe. […]

2b. Če je do odškodnine upravičenih več upravičencev, se ta razdeli v skladu z deleži, določenimi v določbah naslova II knjige 2 codice civile [(civilni zakonik)].

3. Z uredbo Ministro dell'interno [(minister za notranje zadeve, Italija)] in Ministro della giustizia [(minister za pravosodje, Italija)], pripravljeno v sodelovanju z Ministro dell'economia e delle finanze [(minister za gospodarstvo in finance, Italija)], ki se izda v šestih mesecih od začetka veljavnosti tega zakona, se – glede na razpoložljivost sredstev v [Fondo di rotazione per la solidarietà alle vittime dei reati di tipo mafioso, delle richieste estorsive, dell'usura e dei reati intenzionali violenti (solidarnostni sklad za žrtve mafijskih dejanj, izsiljevanja, oderuštva in naklepnih nasilnih kaznivih dejanj, Italija, v nadaljevanju: solidarnostni sklad)] iz člena 14 – določijo zneski odškodnin, ki žrtvam kaznivih dejanj spolnega nasilja in umora, zlasti pa otrokom žrtve umora, katerega storilec je zakonec – tudi v primeru ločitve ali razveze zakonske zveze – ali oseba, ki je ali je bila v čustvenem razmerju z žrtvijo, zagotavljajo ustrezno visoko povračilo škode."

9 Člen 1(1)(b) decreto ministeriale – Determinazione degli importi dell'indennizzo alle vittime dei reati intenzionali violenti (ministrska uredba o določitvi zneskov odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj) z dne 22. novembra 2019 (GURI št. 18 z dne 23. januarja 2020, str. 9; v nadaljevanju: izvedbena ministrska uredba), sprejete za izvedbo člena 11(3) zakona št. 122/2016, določa:

„fiksni znesek 60.000 EUR, ki se dodeli zgolj otrokom žrtve, če je storilec umora zakonec žrtve – tudi v primeru ločitve ali razveze zakonske zveze – ali pa oseba, ki je ali je bila v čustvenem razmerju z žrtvijo".

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

10 Tribunale di Padova (sodišče v Padovi, Italija) je storilca kaznivega dejanja umora nekdanje partnerice, storjenega v Italiji, 18. septembra 2018 obsodilo na 30-letno zaporno kazen in mu naložilo plačilo začasne odškodnine družinskim članom žrtve, ki so vložili premoženjskopravni zahtevek. Vsakemu od obeh njenih otrok je bilo tako prisojenih 400.000 EUR, njenemu očetu, materi in sestri 120.000 EUR, njenemu preživelemu zakoncu, od katerega se je ločila, ne pa tudi razvezala, pa 30.000 EUR.

11 Ker storilec kaznivega dejanja umora ni imel premoženja niti dohodkov in je bil upravičen do brezplačne pravne pomoči, je Italijanska država v skladu z nacionalno zakonodajo samo vsakemu od obeh otrok izplačala odškodnino v višini 20.000 EUR, ločenemu zakoncu pa je bila izplačana odškodnina v višini 16.666,66 EUR.

12 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, torej starši, sestra in otroka žrtve, so 1. februarja 2022, ker so menile, da so bile z zakonom št. 122/2016 v nasprotju z Direktivo 2004/80 uvedene precejšnje omejitve izplačila odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, vložile tožbo pri Tribunale Ordinario di Venezia (redno sodišče v Benetkah, Italija), ki je predložitveno sodišče.

13 Predlagajo – potem ko naj se zaradi nezakonitosti zavrne uporaba izvedbene ministrske uredbe – določitev zneskov, ki naj se jim izplačajo kot odškodnina na podlagi stopnje sorodstvenega razmerja z žrtvijo umora, in sicer tako, da bo ta „poštena in primerna" v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80, pri tem pa naj se upošteva – po odštetju odškodnine, ki je bila otrokoma žrtve že izplačana – obseg škode, ugotovljen s sodbo, s katero je bil storilec kaznivega dejanja umora obsojen, in to tudi v primeru, da solidarnostni sklad nima potrebnih finančnih sredstev. Podredno tožeče stranke predlagajo, naj se predsedstvu Sveta ministrov, ki zastopa Italijansko državo, naloži plačilo istih zneskov kot odškodnine za škodo zaradi neustreznega izvajanja Direktive 2004/80, zlasti njenega člena 12.

14 Na prvem mestu, tožeče stranke iz postopka v glavni stvari trdijo, da je omejitev iz člena 11(2a) zakona št. 122/2016, ki staršem žrtve pravico do odškodnine priznava le, če žrtev nima otrok in preživelega zakonca, sorojencem pa le ob odsotnosti oseb iz prej navedenih kategorij, v nasprotju z obveznostjo povrnitve škode iz člena 12 Direktive 2004/80, ker med oškodovanci, ki jim je abstraktno priznana pravica do odškodnine, arbitrarno in brez sklicevanja na merila, ki so pravična in primerna za obravnavani primer, določa tiste, ki jim je treba škodo konkretno povrniti. Poleg tega naj bi bila odškodnina v obravnavanem primeru dodeljena tudi preživelemu zakoncu žrtve umora, od katerega se je ta ločila leta 2006, torej skoraj 11 let pred njeno smrtjo. Pravica do odškodnine naj bi bila torej priznana kljub temu, da je čustvena vez očitno že tako oslabela, da je skoraj ni bilo več.

15 Na drugem mestu, tožeče stranke iz postopka v glavni stvari trdijo, da znesek v višini 20.000 EUR, ki je bil otrokoma žrtve umora prisojen na podlagi izvedbene ministrske uredbe in ustreza 5 % zneska, ki je bil začasno prisojen s sodno odločbo, ni v skladu s tem, kar je Sodišče razsodilo v točki 69 sodbe z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-129/19, EU:C:2020:566), v skladu s katero mora pavšalna odškodnina, dodeljena iz naslova nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, da bi se štela za „pošteno in primerno“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80, pomeniti ustrezen prispevek k povrnitvi utrpljene premoženjske in nepremoženjske škode.

16 Na tretjem mestu, tožeče stranke iz postopka v glavni stvari menijo, da je nacionalna ureditev nezakonita tudi zato, ker je izplačilo odškodnine odvisno od tega, ali je država rezervirala namenska sredstva za povračilo škode, kar naj bi bilo v nasprotju z uvodno izjavo 10 Direktive 2004/80.

17 Italijanska organa poudarjata, da je bil znesek odškodnine glede na položaj otrok določen povsem v skladu z veljavnimi določbami, ob upoštevanju sredstev za preživljanje preživelega zakonca. Opozarjata tudi, da je Sodišče, potem ko je v točki 58 sodbe z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-129/19, EU:C:2020:566), navedlo, da imajo države članice pri določitvi odškodnine iz člena 12(2) Direktive 2004/80 široko polje proste presoje, v točkah 65 in 69 te sodbe menilo, da ta določba ne nasprotuje pavšalni odškodnini žrtvam, ampak zahteva le, da je ta odškodnina „poštena in primerna“, kar vključuje to, da pomeni ustrezen prispevek k povrnitvi premoženjske in nepremoženjske škode, ki jo je utrpela žrtev.

18 Po mnenju predložitvenega sodišča je treba pri presoji utemeljenosti odškodninskega zahtevka, ki ga obravnava in ki temelji na nepravilnem prenosu Direktive 2004/80, najprej ugotoviti, ali je nacionalna ureditev, kakor je določena v členu 11(2a), (2b) in (3) zakona št. 122/2016, skladna s pravom Unije.

19 Navedeno sodišče ugotavlja, da zadevna nacionalna ureditev, po kateri je – tudi če se s pravnomočno sodbo nekaterim družinskim članom prizna pravica do odškodnine za njihovo škodo in njen znesek – izplačilo odškodnine pri starših žrtve umora odvisno od tega, da žrtev nima preživelega zakonca in otrok, pri sorojencih žrtve pa od tega, da žrtev nima staršev ter da so v času storitve kaznivega dejanja živeli v istem gospodinjstvu z žrtvijo in jih je ta vzdrževala, ne upošteva vidika nepremoženjske škode, nastale zaradi trpljenja, ki ga povzroči nasilna izguba žrtve.

20 Poleg tega navedeno sodišče glede zakonca in otrok ugotavlja, da obseg utrpele škode ni bil upoštevan. V obravnavanem primeru naj torej sploh ne bi bilo upoštevano, da je bil preživeli zakonec od žrtve že nekaj časa ločen, saj je porazdelitev odškodnine temeljila zgolj na podlagi

določb o dedovanju, pod pogojem razpoložljivosti sredstev v solidarnostnem skladu. Teža posledic dejanja za žrtve naj torej v nasprotju s sodbo z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-129/19, EU:C:2020:566), ne bi bila upoštevana. Poleg tega naj bi bila odškodnina za otroka določena v znesku, ki je veliki meri primerljiv z zneskom, dodeljenim preživelemu zakoncu, kar naj še zdaleč ne bi bilo sorazmerno z zneskom začasne odškodnine, določene v kazenskem postopku, pri čemer naj ne bi bilo upoštevano nobeno od meril, ki se običajno uporabljajo v zvezi z izgubo starševskega odnosa, na primer starost žrtve, starost preživele osebe, stopnja sorodstvenega razmerja in življenje v skupnem gospodinjstvu. Zneska, ki je bil v obravnavani zadevi dodeljen otrokoma, naj zato ne bi bilo mogoče šteti za „poštenega in primernega“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80.

21 V teh okoliščinah je Tribunale Ordinario di Venezia (redno sodišče v Benetkah) sklenilo prekiniti postopek in Sodišču predložiti naslednji vprašanji za predhodno odločanje:

„1. Ali je ob upoštevanju člena 11(2a) [zakona št. 122/2016], ki določa, da se odškodnina staršem ali sestri žrtve umora izplača le, če žrtev nima zakonca in otrok, čeprav je bila izdana pravnomočna sodba, s katero je bila tudi staršem in sestri zadevne žrtve priznana pravica do povračila škode ter dodeljena odškodnina, ki jo mora plačati storilec kaznivega dejanja,

mogoče šteti, da je izplačilo odškodnine, dodeljene staršem in sestri žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, v primeru kaznivega dejanja umora, na podlagi člena 11(2a) [zakona št. 122/2016], ki je pogojeno s tem, da žrtev nima otrok in zakonca (v tem primeru se odškodnina izplača staršem) ter staršev (v tem primeru se odškodnina izplača sorojencem), skladno s členom 12(2) Direktive 2004/80 ter členom 20 (enakost pred zakonom), členom 21 (prepoved diskriminacije), členom 33(1) (varstvo družine) in členom 47 (pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter členom 1 Protokola št. 12 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin[, podpisani 4. novembra 1950 v Rimu] (splošna prepoved diskriminacije)?

2. Ali je v zvezi z omejitvijo izplačila odškodnine

mogoče šteti, da pogoj, ki je v zvezi s plačilom odškodnine določen v členu 11(3) [zakona št. 122/2016], v skladu s katerim se odškodnina ‚[določi] glede na razpoložljivost sredstev v [solidarnostnem skladu]‘, pri čemer ni nobenega predpisa, ki bi Italijanski državi nalagal rezervacijo sredstev, ki bi bila dejansko namenjena plačilu odškodnin, katerih višina bi bila določena tudi na podlagi statističnih podatkov in ki bi v vsakem primeru omogočale, da se upravičencem v razumnem roku izplača ustrezna odškodnina, ‚žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino‘ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80“?

Pristojnost Sodišča in dopustnost vprašanj za predhodno odločanje

22 Italijanska vlada se sprašuje, ali je Sodišče pristojno in ali sta vprašanji za predhodno odločanje dopustni, saj se spor o glavni stvari nanaša na položaj, ki ne spada na področje uporabe Direktive 2004/80. Predložitveno sodišče naj namreč ne bi preučilo, ali so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari „žrtve“ v smislu Direktive 2004/80. V okviru te direktive pa naj bi bilo treba pojem „žrtve“ razumeti tako, da se nanaša le na osebo, ki je neposredno oškodovana zaradi nasilnih naklepnih kaznivih dejanj. Zato naj bi bila nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari v delu, v katerem razširja pojem „žrtve“ na nekatere ožje družinske člane žrtve umora, v izključni pristojnosti držav članic.

23 Poleg tega italijanska vlada in Evropska komisija menita, da drugo vprašanje ni dopustno. Predložitvena odločba naj namreč ne bi vsebovala nobenega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti, ali je pogoj v zvezi s finančno sposobnostjo solidarnostnega sklada, ki ga določa nacionalno pravo, vplival na določitev zneskov odškodnine, ki jih to določa pavšalno. Poleg tega naj predložitveno sodišče, čeprav meni, da znesek odškodnine, ki je v obravnavanem primeru dodeljen otrokoma žrtve umora, ni zadosten, ne bi predložilo nobenega dokaza v podporo tej presoji niti naj Sodišču ne bi predlagalo, naj se izreče o tem.

24 Kar zadeva, na prvem mestu, pristojnost Sodišča, da odgovori na vprašanja za predhodno odločanje, je treba opozoriti, da je Sodišče v skladu s členom 267 PDEU pristojno za razlago aktov institucij, organov, uradov ali agencij Unije.

25 V teh okoliščinah je Sodišče, ker se vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče, nanašata na razlago Direktive 2004/80, zlasti njenega člena 12(2), pristojno, da odgovori na ti vprašanji.

26 Kar zadeva, na drugem mestu, dopustnost teh vprašanj, je treba spomniti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih je zastavilo nacionalno sodišče v pravnem in dejanskem okviru, ki ga opredeli v okviru lastne odgovornosti in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, domneva njihova upoštevnost. Sodišče lahko zavrne odločanje o predlogu nacionalnega sodišča samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 11. aprila 2024, Sozialministeriumservice, C-116/23, EU:C:2024:292, točka 29 in navedena sodna praksa).

27 V zvezi s prvim vprašanjem zadostuje ugotovitev, da se vprašanje, ali je potrebno, da v primeru umora pojem „žrtve“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80 lahko vključuje ožje družinske člane osebe, ki je umrla zaradi nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, nanaša na presojo utemeljenosti postavljenega vprašanja in ne na njegovo dopustnost.

28 V zvezi z drugim vprašanjem je treba opozoriti, da želi predložitveno sodišče z njim v bistvu izvedeti, ali je treba člen 12(2) Direktive 2004/80 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, ki določa, da se odškodnina, ki jo ta država članica dodeli žrtvi nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, tej izplača v okviru zgornje meje, ki izhaja iz proračuna, ki ga ta država članica dodeli posebnemu skladu, ustanovljenemu v ta namen.

29 Vendar je treba ugotoviti, da niti iz predložitvene odločbe niti iz stališč, predloženih Sodišču, ni razvidno, da bi ta zgornja meja kakor koli vplivala na znesek odškodnin, ki jih je v postopku v glavni stvari dodelila italijanska država. Poleg tega, čeprav je predložitveno sodišče, kot je razvidno iz točke 20 te sodbe, v tej odločbi navedlo, da znesek odškodnine, ki je v obravnavanem primeru dodeljena otrokoma umrle osebe, po njegovem mnenju ne zadostuje za to, da bi pomenil „pošteno in primerno“ odškodnino v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80, Sodišču v zvezi s tem – kot je pravilno ugotovila Komisija – ni predložilo nobenega vprašanja za predhodno odločanje. Poleg tega to sodišče ni predložilo nobenega elementa nacionalnega prava, na podlagi katerega bi bilo mogoče bolje razumeti način delovanja posebnega sklada, ki ga to pravo določa.

30 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je drugo vprašanje hipotetično in zato ni dopustno.

31 Zato je treba odgovoriti le na prvo vprašanje.

Prvo vprašanje

32 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 12(2) Direktive 2004/80 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, ki določa shemo odškodnin za nasilna naklepna kazniva dejanja, ki v primeru umora pravico staršev pokojne osebe do odškodnine pogojuje s tem, da ta oseba nima preživelega zakonca in otrok, pravico bratov in sester navedene osebe do odškodnine pa z neobstojem navedenih staršev.

33 Spomniti je treba, da morajo v skladu s členom 12(2) Direktive 2004/80 vse države članice zagotoviti, da njihovi nacionalni predpisi zagotavljajo obstoj sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju, ki tem žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino.

34 Kot je razvidno iz sodbe z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-129/19, EU:C:2020:566, točke od 41 do 45 in 52), ta določba torej vsaki državi članici nalaga obveznost, da vzpostavi shemo odškodnin žrtvam vseh nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njenem ozemlju, ne glede na to, ali so te žrtve v čezmejnem položaju, in sicer zato, da bi države članice lahko izpolnile svoje obveznosti v zvezi z dostopom do odškodnine v zadnjenavedenem položaju, kot izhajajo iz te direktive, ker v skladu s členom 12(1) navedene direktive določbe v zvezi z dostopom do odškodnine v čezmejnih položajih „delujejo na podlagi shem držav članic glede odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju“.

35 Za odgovor na postavljeno vprašanje je treba najprej ugotoviti, ali v primeru umora „žrtve“ nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, v korist katerih morajo države članice v skladu s členom 12(2) Direktive 2004/80 vzpostaviti nacionalno shemo odškodnin, poleg osebe, ki je umrla zaradi tega kaznivega dejanja, vključujejo tudi ožje družinske člane, kot so njeni starši ter bratje in sestre, in če je odgovor pritrdilen, ali je mogoče šteti, da nacionalna ureditev „kaskadne“ odškodnine glede na vrstni red dedovanja, kot je ta iz točke 32 te sodbe, tem žrtvam zagotavlja „pravično in primerno“ odškodnino v smislu te določbe.

36 Kar na prvem mestu zadeva pojem „žrtve“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80, ker niti ta določba niti ta direktiva ne vsebujeta opredelitve tega pojma in ker navedena določba glede pomena, ki ga je treba dati temu pojmu, ne napotuje na nacionalno pravo, je treba navedeni pojem, katerega cilj je določiti osebe, ki so upravičene do nacionalnih shem odškodnin žrtvam naklepnih kaznivih dejanj, šteti za avtonomen pojem prava Unije, ki ga je treba na njenem ozemlju razlagati enotno glede na običajen pomen zadevnega pojma v vsakdanjem jeziku, ob upoštevanju ciljev, ki jim sledi ureditev, katere del je, in konteksta, v katerem se uporablja (glej v tem smislu sodbo z dne 7. septembra 2023, KRI, C-323/22, EU:C:2023:641, točka 46 in navedena sodna praksa).

37 Prvič, v zvezi z običajnim pomenom pojma „žrtve“ v vsakdanjem jeziku je treba ugotoviti, da ga je mogoče razumeti tako, da se nanaša tako na osebe, ki so bile same kot neposredne žrtve izpostavljene nasilnim naklepnim kaznivim dejanjem, kot tudi na ožje družinske člane teh oseb, kadar posredno utrpijo posledice tega kaznivega dejanja kot posredne žrtve.

38 Drugič, v zvezi s ciljem, ki mu sledi člen 12(2) Direktive 2004/80, je treba opozoriti, da je namen te določbe državljanu Unije zagotoviti pravico do poštene in primerne odškodnine za škodo, ki jo utrpi na ozemlju države članice, v kateri se nahaja, tako, da nalaga, da mora vsaka država članica

uvesti shemo odškodnin žrtvam za vsa nasilna naklepna kazniva dejanja, storjena na njenem ozemlju (glej v tem smislu sodbo z dne 11. oktobra 2016, Komisija/Italija, C-601/14, EU:C:2016:759, točka 45).

39 Čeprav so države članice načeloma pristojne za določitev obsega pojma nasilnih naklepnih kaznivih dejanj v svojem notranjem pravu, jim ta pristojnost kljub temu ne omogoča omejevanja področja uporabe sheme odškodnin – ki jo morajo države članice vzpostaviti v skladu s to direktivo – samo na žrtve določenih kršitev, ki spadajo pod ta pojem, saj bi v nasprotnem primeru členu 12(2) Direktive 2004/80 odvzele polni učinek (glej v tem smislu sodbo z dne 11. oktobra 2016, Komisija/Italija, C-601/14, EU:C:2016:759, točka 46).

40 Ugotoviti pa je treba, da če bi bilo treba pojem „žrtve“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80 razlagati, kot trdi italijanska vlada, tako, da na področje uporabe *ratione personae* te določbe vključuje izključno neposredne žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, kazniva dejanja, zajeta s temi kaznivimi dejanji, ki so privedla do smrti osebe, zoper katero so bila ta dejanja storjena, v nasprotju s ciljem navedene določbe ne bi spadala na njeno področje uporabe *ratione materiae*.

41 V skladu z razlago člena 12(2) Direktive 2004/80, ki jo zagovarja italijanska vlada, naj namreč v primeru umora zadevni državi članici ne bi bilo treba plačati nobene odškodnine iz naslova nacionalne sheme odškodnin, katere vzpostavitev ji nalaga ta določba, saj je v takem primeru le „žrtev“ nasilnega naklepnega kaznivega dejanja tista, ki je umrla, zato načeloma nobena druga oseba – kot so zlasti preživeli zakonec ali otroci – ne bi smela prejeti odškodnine iz tega istega naslova.

42 Taka razlaga bi členu 12(2) Direktive 2004/80 odvzela bistvo njegovega polnega učinka, ker bi državam članicam nalagala vzpostavitev nacionalne sheme odškodnin za nasilna naklepna kazniva dejanja le, kadar oseba, ki je bila podvržena temu kaznivemu dejanju, kljub poškodbam preživi, ne pa, kadar ta oseba zaradi teh poškodb umre.

43 V zvezi s tem je treba poleg tega poudariti, da je predlog Direktive Sveta o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (COM(2002) 562 final) (UL 2003, C 45 E, str. 69), katerega namen je bil ne le olajšati dostop do odškodnine v položajih, v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi članici, ki ni država članica prebivališča žrtve, ampak tudi določiti minimalne standarde glede odškodnine žrtvam kaznivih dejanj, v členu 2(1)(b) – ki je bil umeščen v del Direktive, ki določa te minimalne standarde – izrecno določal obveznost držav članic, da „staršem“ in „vzdrževanim osebam“ žrtev, ki so umrle zaradi poškodb, izplačajo odškodnino.

44 Čeprav takega pojasnila v Direktivi 2004/80 sicer ni, pa je iz pripravljalnega gradiva za to direktivo, zlasti iz kompromisnega predloga, ki ga je predstavilo predsedstvo Sveta 26. marca 2004 (dokument 7752/04), razvidno, da je to posledica zgolj tega, da zakonodajalec Unije ni upošteval predloga v zvezi s tem drugim ciljem, ki je določiti minimalne standarde glede odškodnine žrtvam kaznivih dejanj. Ta okoliščina torej nikakor ne pomeni, da bi zakonodajalec Unije želel s področja uporabe *ratione personae* te direktive popolnoma izključiti ožje družinske člane osebe, ki je umrla zaradi dejanja, ki spada med nasilna naklepna kazniva dejanja, in zato osebam, ki so bile s takim dejanjem vendarle prizadete, odvzeti vsakršno zaščito.

45 Tretjič, ta razlaga je podprta s kontekstom, v katerega je umeščen člen 12(2) Direktive 2004/80.

46 Poudariti je namreč treba, da je v Direktivi 2012/29, ki se med drugim nanaša na zaščito žrtev kaznivih dejanj, pojem „žrtve“ v členu 2(1)(a) opredeljen tako, da poleg oseb, ki so same neposredno utrpele škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, zajema tudi družinske člane osebe, katere smrt je bila neposredno povzročena s takim kaznivim dejanjem in ki so utrpeli škodo zaradi smrti te osebe, pojem „družinski člani“ pa se v skladu z odstavkom 1(b) tega člena 2 nanaša na zakonca, osebo, ki z žrtvijo živi v stalnem intimnem razmerju v skupnem gospodinjstvu na trdni in trajni podlagi, sorodnike v ravni vrsti, sorojence ter osebe, ki jih žrtev vzdržuje.

47 V skladu s pripravljalnim gradivom v zvezi z Direktivo 2012/29, kot je razvidno iz obrazložitvenega memoranduma k predlogu Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (COM(2011) 275 final, str. 7), je ta opredelitev pojma „žrtve“ utemeljena s tem, da so družinski člani prav tako oškodovani zaradi storjenega kaznivega dejanja in se v primeru smrti žrtve pogosto obravnavajo kot njeni zastopniki.

48 Ugotoviti pa je treba, da opredelitev pojma „žrtve“ iz člena 2(1)(a) Direktive 2012/29 pojasnjuje obseg tega istega pojma, kot je naveden v členu 12(2) Direktive 2004/80. Kot je namreč Komisija poudarila na strani 3 obrazložitvenega memoranduma, navedenega v prejšnji točki, je namen Direktive 2012/29 opredeliti „horizontalni okvir za zadovoljitev potreb vseh žrtev kaznivih dejanj“. Ker se direktivi 2004/80 in 2012/29 nanašata na zaščito žrtev kaznivih dejanj, se področji uporabe teh direktiv, kot je razvidno iz uvodne izjave 5 Direktive 2004/80, prekrivata.

49 Vendar je italijanska vlada na obravnavi trdila, da ta uvodna izjava 5 ne napotuje na Direktivo 2012/29, ki je bila sprejeta za Direktivo 2004/80, temveč na Okvirni sklep 2001/220, ki je bil, čeprav je bil nadomeščen z Direktivo 2012/29, akt, ki je veljal ob sprejetju Direktive 2004/80. V členu 1(a) tega okvirnega sklepa pa naj bi bil pojem „žrtev“ opredeljen tako, da se nanaša le na neposredne žrtve kaznivega dejanja. Ker je bila Direktiva 2012/29 sprejeta na podlagi člena 82(2) PDEU po rednem zakonodajnem postopku s kvalificirano večino, ne more povzročiti spremembe Direktive 2004/80, ki je bila sprejeta na podlagi člena 352 PDEU v skladu s pravilom o soglasju. Napotilo v uvodni izjavi 5 Direktive 2004/80 na Okvirni sklep 2001/220 bi bilo torej treba razumeti, kot da izključuje upoštevanje poznejših zakonodajnih sprememb, ki so vplivale na ta okvirni sklep.

50 Vendar je treba po eni strani ugotoviti, da ta trditev temelji na napačni premisi, da so že z opredelitvijo pojma „žrtev“ iz člena 1(a) Okvirnega sklepa 2001/220 nujno izključene posredne žrtve kaznivega dejanja. Čeprav se je namreč s to določbo za to, da bi se štelo, da je oseba „žrtev“ kaznivega dejanja, res zahtevalo, da je škoda, ki jo je utrpela ta oseba, povzročena neposredno s takim kaznivim dejanjem, pa se z njo nikakor ni zahtevalo, da navedena oseba neposredno utrpi to kaznivo dejanje.

51 Na drugi strani, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 40 sklepnih predlogov, navedena trditev v delu, v katerem se nanaša na pravno podlago Direktive 2012/29, ni upoštevna, ker je, kot je bilo navedeno v točki 48 te sodbe, namen te direktive določiti splošni okvir prava Unije, ki se uporablja za žrtve kaznivih dejanj.

52 V tem smislu je treba opredelitev pojma „žrtev“ iz člena 2(1)(a) Direktive 2012/29 razumeti tako, da je njen edini namen pojasniti obseg pojma iz člena 1(a) Okvirnega sklepa 2001/220, na katerega je napotovala Direktiva 2004/80. Ta opredelitev torej ne spreminja obsega pojma „žrtev“, kot je naveden v členu 12(2) te direktive.

53 Razlage, ki izhaja iz točk od 38 do 48 te sodbe, prav tako ni mogoče ovreči – v nasprotju s tem, kar trdi italijanska vlada – s členom 17 Direktive 2004/80, v skladu s katerim lahko države članice uvedejo ali ohranijo ugodnejše določbe ne le za „žrtve“ kaznivih dejanj, ampak tudi za „druge osebe, ki jih prizadene[jo]“ ta kazniva dejanja. Zadnjenavedene kategorije namreč ni mogoče razumeti tako, da se nujno prekriva z ožjimi družinskimi člani osebe, ki je umrla zaradi dejanja, ki spada pod nasilna naklepna kazniva dejanja, saj imajo prav ti sami lahko status „žrtev“, ki so zajete s to direktivo.

54 Člen 17 Direktive 2004/80, ki je del poglavja III te direktive o izvedbenih določbah, tako državam članicam omogoča, da pri izvajanju nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj kategorijo upravičencev do te sheme razširijo na druge osebe, ki niso „žrtve“ v smislu člena 12(2) te direktive.

55 Zato je treba šteti, da je treba pojem „žrtve“ v smislu te določbe, v korist katerih morajo države članice v skladu z navedeno določbo vzpostaviti nacionalno shemo odškodnin, razumeti tako, da lahko vključuje posredne žrtve nasilnega naklepnega kaznivega dejanja, kot so ožji družinski člani osebe, ki je umrla zaradi tega kaznivega dejanja, kadar posredno utrpijo posledice tega dejanja.

56 V teh okoliščinah je treba na drugem mestu preučiti, ali je mogoče šteti, da nacionalna ureditev – ki v primeru umora pravico staršev osebe, ki je umrla zaradi nasilnega naklepnega kaznivega dejanja, do odškodnine pogojuje s tem, da ta žrtev nima preživelega zakonca in otrok, pravico bratov in sester te žrtve do odškodnine pa z neobstojem navedenih staršev – tem žrtvam zagotavlja „pošteno in primerno“ odškodnino v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80.

57 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ob upoštevanju na eni strani polja proste presoje, ki je državam članicam priznano s to določbo tako glede „poštenosti in primernosti“ zneska odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj kot glede načina določitve take odškodnine, in na drugi strani nujnosti zagotovitve finančne vzdržnosti nacionalnih shem odškodnin, ni nujno, da odškodnina iz navedene določbe ustreza odškodnini, ki se lahko v breme storilca nasilnega naklepnega kaznivega dejanja dodeli žrtvi tega kaznivega dejanja. Zato ni nujno, da se s to odškodnino zagotovi popolna povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki jo je utrpela ta žrtev (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točke od 58 do 60).

58 V tem okviru mora v končni fazi nacionalno sodišče ob upoštevanju nacionalnih določb, s katerimi je bila vzpostavljena zadevna shema odškodnin, zagotoviti, da znesek, dodeljen žrtvi nasilnih naklepnih kaznivih dejanj na podlagi te sheme, pomeni „pošteno in primerno odškodnino“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80 (sodba z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točka 61).

59 Vendar bi država članica prekoračila polje proste presoje, ki ga daje ta določba, če bi njene nacionalne določbe določale odškodnino žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ki je zgolj simbolična ali očitno nezadostna glede na težo posledic storjenega kaznivega dejanja za te žrtve (sodba z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točka 63).

60 Ker namreč odškodnina, dodeljena takim žrtvam, pomeni prispevek k povračilu premoženjske in nepremoženjske škode, ki so jo utrpele, je tak prispevek mogoče šteti za „pošten in primeren“ le, če se z njim ustrezno nadomesti trpljenje, ki so mu bile izpostavljene (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točka 64).

61 Zato, čeprav je ta prispevek lahko posledica nacionalne ureditve, ki določa pavšalno odškodnino žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ki se lahko spreminja glede na naravo nasilja, ki ga utrpijo, mora biti lestvica odškodnin vseeno dovolj podrobna, da se prepreči, da bi se pavšalna odškodnina, določena za določeno vrsto nasilja, glede na okoliščine posameznega primera izkazala za očitno nezadostno (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točki 65 in 66).

62 Zato mora biti pavšalna odškodnina, dodeljena na podlagi nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, da bi jo bilo mogoče opredeliti kot „pošteno in primerno“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80, določena ob upoštevanju teže posledic storjenega kaznivega dejanja za žrtve in mora tako pomeniti ustrezen prispevek k povrnitvi utrpljene premoženjske in nepremoženjske škode (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri, C-129/19, EU:C:2020:566, točka 69).

63 Ob upoštevanju teh preudarkov je treba ugotoviti, da se lahko države članice pri izvajanju polja proste presoje, ki ga imajo, odločijo, kot je to storila Italijanska republika v tej zadevi, da vzpostavijo nacionalno shemo odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ki omejuje upravičenost do te sheme na ožje družinske člane umrle osebe, pri čemer imajo poleg tega nekateri od teh članov, kot so preživeli zakonec in otroci, prednost pred drugimi člani te družine, kot so starši ter bratje in sestre.

64 Tak „kaskadni“ pristop poleg tega ustreza pristopu, ki je izrecno naveden v členu 2(2) Direktive 2012/29, ki državam članicam omogoča, da uvedejo postopke za omejitev števila družinskih članov, ki lahko uveljavljajo pravice iz te direktive, ob upoštevanju posebnosti posameznega primera.

65 Vendar nacionalna shema odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj ne sme z uporabo logike dedovanja samodejno izključiti nekaterih družinskih članov iz upravičenosti do kakršne koli odškodnine zgolj zaradi obstoja drugih družinskih članov, ne da bi bilo mogoče poleg tega vrstnega reda dedovanja upoštevati še druge preudarke, kot so zlasti materialne posledice, ki za te družinske člane izhajajo iz smrti zaradi umora zadevne osebe, ali dejstvo, da je navedene člane umrla oseba vzdrževala ali so z njo živeli skupaj. Taka nacionalna ureditev odškodnin namreč v nasprotju z zahtevami, navedenimi v točkah 60 in 62 te sodbe, ne upošteva trpljenja in teže posledic kršitve zanje in zato ne prispeva ustrezno k povračilu njihove premoženjske in nepremoženjske škode.

66 Natančneje, dejstvo, da so nekateri družinski člani načeloma prikrajšani za vsakršno odškodnino, je treba šteti za nezdružljivo s takimi zahtevami, kadar je, kot v postopku v glavni stvari, kazensko sodišče tem družinskim članom dodelilo odškodnino, ki poleg tega ni zanemarljiva, za škodo, ki so jo utrpeli zaradi smrti osebe, ki je bila podvržena nasilnemu naklepnemu kaznivemu dejanju, vendar storilec zaradi svoje insolventnosti sam ne more plačati te odškodnine.

67 Iz tega sledi, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 47 sklepnih predlogov, da shema odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero so žrtve ne glede na obseg škode, ki so jo utrpele, izključene na podlagi prednostnega vrstnega reda različnih žrtev, upravičenih do odškodnine, ki temelji zgolj na naravi družinskih vezi, na podlagi česar se zgolj domneva o obstoju ali obsegu škode, ne more voditi v „pošteno in primerno odškodnino“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80.

68 Zato je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 12(2) Direktive 2004/80 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, ki določa shemo odškodnin za nasilna naklepna kazniva dejanja, ki v primeru umora pravico staršev pokojne osebe do odškodnine pogojuje s tem, da ta oseba nima preživelega zakonca in otrok, pravico bratov in sester navedene osebe do odškodnine pa z neobstojem navedenih staršev.

Stroški

69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 12(2) Direktive Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj

je treba razlagati tako, da

nasprotuje ureditvi države članice, ki določa shemo odškodnin za nasilna naklepna kazniva dejanja, ki v primeru umora pravico staršev pokojne osebe do odškodnine pogojuje s tem, da ta oseba nima preživelega zakonca in otrok, pravico bratov in sester navedene osebe do odškodnine pa z neobstojem navedenih staršev.

Podpisi